

Γ' ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΝΙΚΟΣ ΠΕΡΟΥΛΑΚΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Τα Δημόσια Οικονομικά

ΟΜΑΔΕΣ
Α, Β, Γ, Δ

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Είναι ένας λογαριασμός που προβλέπει τις δαπάνες που πρόκειται να γίνουν σε ένα έτος και όλα τα έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το κράτος.

δείχνει τον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι δημόσιες δαπάνες & τις πηγές εσόδων του Κράτους

Συντάσσεται από το Υπουργείο Οικονομικών

Κατατίθεται στην Βουλή να ψηφιστεί

Υλοποίηση

ΙΣΟΣΚΕΛΙΣΜΕΝΟΣ

$\text{ΕΣΟΔΑ} = \text{ΕΞΟΔΑ}$

ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΙΚΟΣ

$\text{ΕΣΟΔΑ} > \text{ΕΞΟΔΑ}$

π. χ Κρίση

ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΟΣ

$\text{ΕΣΟΔΑ} < \text{ΕΞΟΔΑ}$

π. χ Υφέση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 - ΕΠΑΛ

ΟΜΑΔΑ Α

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

1. Φορολογική βάση είναι το εισόδημα, η περιουσία και η δαπάνη του φορολογούμενου.
2. Ο κρατικός προϋπολογισμός είναι ένας λογαριασμός που περιέχει όλες τις δαπάνες που προβλέπεται να γίνουν από το Κράτος μέσα σε ένα έτος και όλα τα έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το Κράτος κατά το ίδιο έτος.
3. Μία από τις επιδράσεις των Δημόσιων Οικονομικών στη λειτουργία της οικονομίας είναι ότι μεταβάλλουν το μέγεθος των επενδύσεων και συνεπώς το μέγεθος του κεφαλαίου της οικονομίας και το ρυθμό ανάπτυξής της.
4. Προοδευτικός φόρος είναι εκείνος, του οποίου ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται, όταν η φορολογική βάση αυξάνεται.
5. Φορολογική βάση είναι το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε κάθε μονάδα του εισοδήματος και εκφράζεται ως ποσοστό.
6. Τα δημόσια δάνεια μπορεί να είναι βραχυχρόνια ή μακροχρόνια, ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο συνάπτονται.
7. Προοδευτικός φόρος είναι εκείνος του οποίου ο φορολογικός συντελεστής μειώνεται, καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση.
8. Αντίστροφα προοδευτικός φόρος είναι εκείνος του οποίου ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται, καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση.
9. Η χορήγηση δανείων από τις εμπορικές τράπεζες γίνεται αποκλειστικά σε ιδιώτες και σε επιχειρήσεις.
10. Ο φόρος που επιβάλλεται στη βενζίνη είναι άμεσος φόρος.
11. Ο φορολογικός συντελεστής είναι το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε κάθε μονάδα της φορολογικής βάσης και εκφράζεται ως ποσοστό.
12. Μια διάκριση των δαπανών του δημόσιου τομέα είναι σε δαπάνες για προϊόντα και υπηρεσίες και σε μεταβιβαστικές πληρωμές.
13. Ο δανεισμός του δημοσίου προέρχεται μόνο από το εξωτερικό.
14. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός.
15. Οι φόροι εισοδήματος λέγονται και έμμεσοι φόροι.

Να γράψετε τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Ο πολίτης Α που έχει ετήσιο εισόδημα 25.000 ευρώ και φορολογείται με την παρακάτω κλίμακα:

Ετήσιο Εισόδημα σε ευρώ	Φορολογικός συντελεστής
0 - 10.000	0%
10.001 - 20.000	10%
20.001 και άνω	20%

θα πληρώσει ετήσιο φόρο:

- α. 2.000 ευρώ
 - β. 2.500 ευρώ
 - γ. 5.000 ευρώ
 - δ. 1.500 ευρώ
- 2.

Αναλογική φορολογία σημαίνει ότι:

- α. Όλοι οι φορολογούμενοι πολίτες πληρώνουν φόρους, ανάλογα με το εργατικό εισόδημα.
- β. Όλοι οι φορολογούμενοι πολίτες πληρώνουν φόρους, ανάλογα με την περιουσία τους.
- γ. Όλοι οι φορολογούμενοι πολίτες πληρώνουν τους ίδιους φόρους.
- δ. Ο φορολογικός συντελεστής είναι ο ίδιος, ανεξάρτητα από τη φορολογική βάση.

- 3.

Η φορολόγηση των πολιτών γίνεται με βάση την παρακάτω κλίμακα φόρου.

Ετήσιο Εισόδημα σε ευρώ	Φορολογικός συντελεστής
0-10.000	0%
10.001-20.000	5%
20.001-40.000	10%
40.001-75.000	20%
75.001-και άνω	40%

Αν το εισόδημα ενός πολίτη είναι 75.000€, ο ετήσιος φόρος που θα πληρώσει είναι:

- α. 5.000
- β. 7.500
- γ. 15.000
- δ. 9.500

4.

Η αύξηση των δημοσίων δαπανών και η μείωση της φορολογίας:

- α. μειώνουν την παραγωγή και το εισόδημα.
- β. μειώνουν την παραγωγή και αυξάνουν το εισόδημα.
- γ. αυξάνουν την παραγωγή και το εισόδημα.
- δ. αυξάνουν την παραγωγή και μειώνουν το εισόδημα.

5.

Ο πολίτης «Β» που είχε ετήσιο εισόδημα 22.000 ευρώ και φορολογείται με την παρακάτω κλίμακα φόρου

Ετήσιο εισόδημα σε ευρώ	Φορολογικός συντελεστής
0-10.000	0%
10.001-20.000	5%
20.001 και άνω	15%

θα πληρώσει ετήσιο φόρο:

- α. 1000 ευρώ
- β. 820 ευρώ
- γ. 880 ευρώ
- δ. 800 ευρώ

6.

Να επιλέξετε ποιο από τα παρακάτω αποτελεί μεταβιβαστική πληρωμή:

- α. δαπάνες για επενδύσεις που αυξάνουν το κεφάλαιο της οικονομίας
- β. επιδόματα ανεργίας
- γ. μισθοί δημοσίων υπαλλήλων
- δ. δαπάνες για γραφική ύλη.

7.

Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι:

- α. Πλεονασματικός
- β. Ελλειμματικός
- γ. Ισοσκελισμένος.

ΟΜΑΔΑ Β**1.**

Να περιγράψετε τη διάκριση των δημοσίων δαπανών:

- α.** σε δαπάνες για προϊόντα και υπηρεσίες, και σε μεταβιβαστικές πληρωμές
- β.** με κριτήριο το σκοπό τους

- 2.** Τι είναι κρατικός προϋπολογισμός και ποιες είναι οι τρεις (3) μορφές που μπορεί να πάρει με κριτήριο τη σχέση δαπανών και εσόδων;
- 3.** Να αναφέρετε, επιγραμματικά, τις βασικές επιδράσεις που ασκούν οι δημόσιες δαπάνες και οι διάφορες μορφές φορολογίας στη λειτουργία της οικονομίας.
- 4.** Να ορίσετε τις παρακάτω έννοιες: φόροι, φορολογική βάση, φορολογικός συντελεστής. (Δεν απαιτούνται παραδείγματα).

ΟΜΑΔΑ Γ & Δ**1.**

Έστω ότι στο υποθετικό κράτος «Δ» οι δημόσιες δαπάνες και τα δημόσια έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού για το 2023, κατανέμονται ως εξής:

Δαπάνες για την παιδεία: 60.000.000€

Δαπάνες για την ασφάλεια: 100.000.000€

Έσοδα από φόρους εισοδήματος: 20.000.000€

Έσοδα από φόρους περιουσίας: 50.000.000€

Έσοδα από φόρους δαπάνης: 10.000.000€

- 1.** Αν ο Κρατικός Προϋπολογισμός το 2023 ήταν πλεονασματικός κατά 20.000.000€ και δεν υπάρχουν άλλες δαπάνες, πέρα από τις παραπάνω, να υπολογίσετε την αξία των υπολοίπων εσόδων του κράτους «Δ».
 - 2.** Να δώσετε τον ορισμό του κρατικού προϋπολογισμού. Σε ποια περίπτωση ο κρατικός προϋπολογισμός είναι ισοσκελισμένος ;
-

2.

Ο παρακάτω πίνακας αφορά τη φορολογία εισοδήματος.

Ετήσιο εισόδημα (σε €)	Φορολογικός Συντελεστής %
0 – 3.000	0
3.001 – 11.000	9
11.001 – 35.000	;
35.001 – και άνω	30

1. Ο πολίτης Α δήλωσε ετήσιο εισόδημα 22.000 € και πλήρωσε φόρο εισοδήματος 2.920 €. Να υπολογίσετε τον φορολογικό συντελεστή που λείπει από τον παραπάνω πίνακα.
2. Ο πολίτης Β δήλωσε ετήσιο εισόδημα 41.000 €. Να υπολογίσετε τον φόρο που πλήρωσε.
3. Καθένας από τους παραπάνω δύο πολίτες αγοράζει ένα κλιματιστικό αξίας 2.000 € και πληρώνει επιπλέον φόρο δαπάνης που υπολογίζεται με φορολογικό συντελεστή 25%.
 - α. Να υπολογίσετε τον φόρο δαπάνης και την τελική τιμή του κλιματιστικού συμπεριλαμβανομένου του φόρου δαπάνης
 - β. Να υπολογίσετε τον φόρο δαπάνης ως ποσοστό στο εισόδημα των πολιτών Α και Β
(Το αποτέλεσμα των υπολογισμών να φτάνει μέχρι ένα δεκαδικό ψηφίο).
 - γ. Με βάση τα προηγούμενα αποτελέσματα, ποιο είναι το συμπέρασμά σας για την αναλογικότητα του φόρου δαπάνης ως προς το εισόδημά τους
Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας

3.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή των δημοσίων δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού μίας υποθετικής οικονομίας για το 2021.

Κρατικός Προϋπολογισμός Έτους 2021	
Έσοδα	σε ευρώ
Φόροι Εισοδήματος	240.000
Φόροι Περιουσίας	320.000
Φόροι Δαπάνης	340.000
Υπόλοιπα Έσοδα	;
Σύνολο Εσόδων	;
Δαπάνες	σε ευρώ
Δαπάνες για Παιδεία	320.000
Δαπάνες για Ασφάλεια	400.000
Δαπάνες για Υγεία	380.000
Δαπάνες για Επενδύσεις	500.000
Σύνολο Δαπανών	;

1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα τρία (3) κενά με το ερωτηματικό κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς. Να λάβετε υπόψη σας ότι ο Κρατικός Προϋπολογισμός του 2021 είναι ελλειμματικός κατά 550.000 € και δεν υπάρχουν άλλες δαπάνες πέρα από τις παραπάνω.
2. Το 2022 οι δαπάνες για την Παιδεία αυξήθηκαν σε 352.000 €, οι δαπάνες για την Ασφάλεια και οι δαπάνες για την Υγεία μειώθηκαν στο μισό και οι δαπάνες για τις Επενδύσεις μειώθηκαν κατά 30% σε σχέση με το 2021. Τα συνολικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 30% σε σχέση με το 2021.

Να ελέγξετε αν ο προϋπολογισμός είναι πλεονασματικός ή ελλειμματικός και να υπολογίσετε το ακριβές ποσό του πλεονάσματος ή του ελλείμματος για το 2022

4.

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αφορά τη φορολογία εισοδήματος:

Ετήσιο Εισόδημα (σε ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής
0-10.000	0%
10.001-20.000	10%
20.001-40.000	20%
40.001 και άνω	30%

1. Ο πολίτης Α δήλωσε ετήσιο εισόδημα 50.000 ευρώ. Να υπολογίσετε το φόρο που θα πληρώσει με βάση την παραπάνω κλίμακα εισοδήματος.
2. Ο πολίτης Β, σύμφωνα με το ετήσιο εισόδημά του, πλήρωσε φόρο 2.000 ευρώ με βάση την παραπάνω κλίμακα εισοδήματος. Να υπολογίσετε το εισόδημα που δήλωσε.
3. Καθένας από τους παραπάνω δύο πολίτες αγοράζει ένα αυτοκίνητο αξίας 12.000 ευρώ. Πληρώνει επιπλέον φόρο δαπάνης που υπολογίζεται με φορολογικό συντελεστή 10%.
 - α) Να υπολογίσετε το φόρο δαπάνης
 - β) Να υπολογίσετε το φόρο δαπάνης ως ποσοστό στο εισόδημα των πολιτών Α και Β
 - γ) Με βάση τα προηγούμενα αποτελέσματα ποιο είναι το συμπέρασμά σας για την αναλογικότητα του φόρου δαπάνης ως προς το εισόδημα των πολιτών Α και Β

5.

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αφορά την φορολογία εισοδήματος.

Ετήσιο εισόδημα (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής
0 - 10.000	0%
10.001-30.000	10%
30.001-50.000	20%
50.001 και άνω	30%

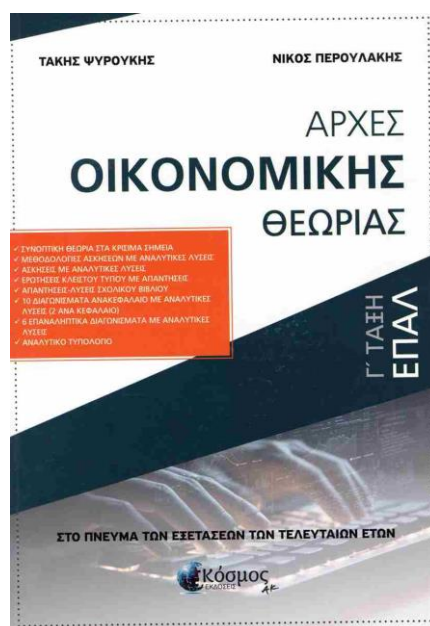
1. Ο πολίτης Α και ο πολίτης Β δηλώνουν ετήσιο εισόδημα 25.000 ευρώ και 60.000 ευρώ αντίστοιχα. Να υπολογιστεί ο φόρος που θα πληρώσει ο καθένας, με βάση την παραπάνω κλίμακα φορολογίας εισοδήματος.
2. Ο καθένας από τους παραπάνω δύο πολίτες αγοράζει ένα αυτοκίνητο αξίας 10.000 ευρώ. Πληρώνει επιπλέον φόρο δαπάνης, που υπολογίζεται με φορολογικό συντελεστή 10%.

Να υπολογίσετε το φόρο δαπάνης.

Να υπολογίσετε το φόρο αυτό ως ποσοστό στο εισόδημα των πολιτών Α και Β.

Ποιο είναι το συμπέρασμά σας για την αναλογικότητα του φόρου δαπάνης ως προς το εισόδημά τους;

(Το αποτέλεσμα των υπολογισμών να φτάνει μέχρι ένα (1) δεκαδικό ψηφίο).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ